

Lakivaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja Algerian välisen Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Algerian rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja Algerian välisen Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Algerian rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta (U 47/2025 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- asiantuntija Konsta Vepsäläinen, oikeusministeriö
- valtiosyyttäjä Sampsa Hakala, Syyttäjälaitos

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio on toimittanut 3.9.2025 luonnoksen sopimukseksi Euroopan unionin ja Algerian välillä koskien Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Algerian rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välillä tehtävää yhteistyötä. Sopimusluonnoksen pääasiallinen sisältö ilmenee valtioneuvoston kirjelmästä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa sopimuksen tekemistä Algerian kanssa. Valtioneuvosto katsoo, että Suomen kannalta sopimus on hyödyllinen, koska sen arvioidaan voivan edistää sellaisten vaativien rikosten tutkintaa, joiden oikeuskäsittely on Suomen intressissä. Sopimus edistää osaltaan rikosvastuun toteutumista vakavissa rajat ylittävissä rikoksissa. Sopimus myös osaltaan

Valiokunnan lausunto LaVL 10/2025 vp

edistää hallitusohjelman kirjausta järjestäytyneen rikollisuuden voimakkaasta torjumisesta ja varmistaa korkean tietosuojan tason.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2018/1727 Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (Eurojust-asetus) 47 ja 52 artiklassa säädetään, että Eurojust voi luoda ja pitää yllä yhteistyösuhteita kolmansien maiden viranomaisten kanssa yhteistyöstrategian mukaisesti. Tätä varten Eurojust laatii komissiota kuullen neljän vuoden välein yhteistyöstrategian, jossa määritetään ne kolmannet maat ja kansainväliset järjestöt, joiden kanssa tehtävään yhteistyöhön on operatiivinen tarve. Eurojustin kollegio hyväksyi marraskuussa 2019 ensimmäisen tällaisen strategian vuosille 2020—2023. Algeria on yksi yhteistyöstrategian piirissä olevista maista.

Neuvosto antoi 1.3.2021 komissiolle luvan neuvotella yhteistyösopimus muun muassa Algerian kanssa. Neuvottelumandaattiin liittyen on eduskunnalle annettu E-kirje E 165/2020 vp. Kyseinen E-kirje oli myös lakivaliokunnan käsittelyssä. Tuolloin lakivaliokunta yhtyi valtioneuvoston kantaan (ks. LaVP 2/2021 vp), jossa muun muassa tuettiin toimia, joiden avulla varmistetaan Eurojustin mahdollisuus tehdä yhteistyötä ja vaihtaa henkilötietoja kolmansien maiden oikeusviranomaisten kanssa siinä laajuudessa kuin se on tarpeen sen tehtävien suorittamista varten. Kyseisen kannan mukaan Eurojustin kolmansien maiden kanssa tekemät yhteistyösopimukset ovat Suomen kannalta lähtökohtaisesti hyödyllisiä, koska ne saattavat edistää sellaisten vaativien rikosten tutkintaa, joiden oikeuskäsittely on Suomen intressissä.

Komissio on toimittanut 3.9.2025 luonnoksen sopimukseksi Euroopan unionin ja Algerian välillä koskien Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Algerian rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välillä tehtävää yhteistyötä. Komissio ja Algerian toimivaltaiset viranomaiset ovat saavuttaneet alustavan yhteisymmärryksen sopimustekstistä teknisellä tasolla. Komissio ei ole antanut ehdotusta päätöksiksi sopimuksen tekemisestä ja sopimuksen allekirjoittamisesta. Asian jatkokäsittelyn aikataulusta ei ole tarkempaa tietoa.

Yhteistyösopimuksen tavoite on kehittää Eurojustin ja Algerian suhteita siten, että sopimuspuolet voivat tehdä tehokasta yhteistyötä ja vaihtaa keskenään tietoja järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi.

Kirjelmästä ilmenevin tavoin Eurojustin ja Algerian välinen sopimusluonnos vastaa pitkälti Eurojustin kolmansien maiden kanssa aiemmin tekemiä yhteistyösopimuksia. Eurojustilla on yhteistyösopimukset Ukrainan, Montenegron, Islannin, Sveitsin, Norjan, Yhdysvaltojen, Yhdistyneen kuningaskunnan, Makedonian, Liechtensteinin, Moldovan, Albanian, Georgian, Serbian, Bosnia-Hertsegovinan ja Armenian kanssa.

Valtioneuvoston kirjelmän ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta kannattaa valtioneuvoston tavoin sopimuksen tekemistä Algerian kanssa. Valiokunta yhtyi

Valiokunnan lausunto LaVL 10/2025 vp

valtioneuvoston näkemykseen siitä, että Suomen kannalta sopimus on hyödyllinen, koska sen arvioidaan voivan edistää sellaisten vaativien rikosten tutkintaa, joiden oikeuskäsittely on Suomen intressissä. Sopimus edistää osaltaan rikosvastuun toteutumista vakavissa rajat ylittävässä rikoksissa. Sopimusluonnos sisältää muun muassa määräyksen, jonka mukaan sopimuksen nojalla siirrettyjä henkilötietoja ei käytetä kuolemanrangaistuksen vaatimiseen, tai mikäli kuolemanrangaistus tuomitaan, rangaistusta ei täytäntöönpanna. Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että sopimus sisältää asianmukaiset turvatakeet kuolemanrangaistukseen liittyvien tilanteiden osalta.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Lakivaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 19.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Aleksi Jäntti kok
jäsen Anette Karlsson sd
jäsen Mari Kaunistola kok
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Joakim Vigelius ps
varajäsen Milla Lahdenperä kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mikko Monto